

PROCÉS PARTICIPATIU DE LA LLEI D'ACOLLIDA DE LES PERSONES IMMIGRADES I RETORNADES A CATALUNYA

Informe de resultats sobre el taller participatiu de la demarcació de l'Alt Pirineus i Aran amb càrrecs electes i tècnics de l'àmbit local (29 de març de 2007)

1. INTRODUCCIÓ. 2. ORGANITZACIÓ DE LA SESSIÓ. 3. SÍNTESI DE LES IDEES PRINCIPALS DE LA JORNADA. 3.1 Titulars del dret al servei de l'acollida. 3.2 Continguts de l'acollida. 3.3 Prestadors dels serveis. 3.4 Professionals de gestió de la diversitat. 3.5 Nous serveis de les polítiques d'immigració de la Generalitat. 4. APORTACIONS LITERALS DELS GRUPS DE TREBALL. 5. PARTICIPANTS.

1. INTRODUCCIÓ

La Generalitat de Catalunya, a través de la Secretaria per a la Immigració, està impulsant el projecte de Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya. Com a primer pas, es va elaborar un document de bases que marca les principals línies estratègiques que hauria de recollir el futur projecte de Llei. Aquest document es va concebre com un instrument de treball per tal d'obrir la reflexió i el debat amb les administracions públiques i les entitats i associacions de la societat civil implicades en aquest àmbit.

Per aquesta raó, la Secretaria per a la Immigració i la Direcció General de Participació Ciutadana van dissenyar un procés participatiu amb l'objectiu de recollir aportacions i suggeriments en relació al document de bases. Així, es van organitzar 16 tallers participatius repartits per les diferents demarcacions territorials amb les quals s'organitza la Secretaria per a la Immigració: Barcelona, Lleida, Tarragona, Girona, Terres de l'Ebre, Catalunya Central i Alt Pirineus i Aran. En cadascuna d'aquestes demarcacions es van realitzar dues sessions de treball, una matinal amb representats polítics i tècnics de l'àmbit local, i una de tarda amb entitats i associacions. Finalment, val a dir que a la

demarcació de Barcelona, degut a la seva densitat de població, es van realitzar dues sessions: una a Barcelona i una altra a Granollers.

El present informe recull les aportacions de la sessió de debat amb tècnics de l'àmbit local realitzada a Talarn durant el matí del dia 29 de març.

2. ORGANITZACIÓ DE LA SESSIÓ

La sessió va començar a les 10.00 hores i va finalitzar a les 14.00 hores. L'acte va tenir lloc a Talarn, a l'auditori de la Delegació Territorial de la Generalitat i va comptar amb l'assistència de 32 persones (en el darrer apartat d'aquest informe es relacionen les institucions que hi eren representades), entre els quals hi havia tècnics comarcals, municipals i càrrecs electes dels diferents ens locals.

La sessió es va iniciar amb la presentació per part del Sr. Víctor Orrit, Delegat del Govern a l'Alt Pirineus i Aran. A continuació el Sr. Joan Manuel Espuelas de la Direcció General de Participació Ciutadana, explicà les línies generals del procés participatiu i la metodologia de treball. Seguidament va tenir lloc la intervenció del Sr. Oriol Amorós, Secretari per a la Immigració, que va exposar el document de bases de la Llei d'Acollida per a les Persones Immigrades i Retornades a Catalunya.

A continuació, es va obrir un torn obert de paraules, en què els assistents feren preguntes concretes sobre diferents aspectes del document.

Posteriorment, vàrem passar tots els participants a una altra sala en la que es va desenvolupar en un sol el grup de treball el taller participatiu. En primer lloc es va fer una ronda de presentacions personals. A continuació, el moderador va explicar breument la dinàmica de treball, tot recordant l'objectiu concret de la sessió. Aleshores, es va dividir el grup en subgrups més petits, els quals van debatre al voltant dels cinc eixos establerts en el document de bases i van escriure les seves aportacions en targetes. Finalment, es va fer una ronda

d'exposicions on cada subgrup va explicar, a través d'un portaveu, les seves idees sobre cadascun dels eixos a la resta de grups, aportacions que el moderador anava col·locant en un paperògraf.

Un cop tots els grups van exposar les seves idees, el moderador les va repassar per construir col·lectivament les propostes definitives, que foren escrites en un paperògraf de síntesi.

3. SÍNTESI DE LES IDEES PRINCIPALS DE LA JORNADA

Per a sintetitzar les principals idees sorgides durant la jornada, s'utilitzaren els cinc eixos temàtics amb què es van estructurar els tallers participatius:

- Titulars del dret al servei d'acollida
- Continguts de l'acollida
- Prestadors dels serveis
- Professionals de gestió de la diversitat
- Nous serveis de les polítiques d'immigració de la Generalitat

3.1 Titulars del dret al servei d'acollida.

Respecte aquest punt les aportacions van anar encaminades en dos sentits. Un grup coincidia en que l'acollida havia d'anar destinada a totes les persones nouvingudes, deixant de banda quina sigui la seva situació regular a efectes legals i sense tenir en compte administrativament si s'estava empadronat. Per tant, s'entén l'acollida com a dret universal. A més s'argumenta que al ser un territori petit es pot acollir a tothom que hi tingui interès.

D'altra banda, un altre grup entenia l'acollida a partir de l'empadronament administratiu. En aquest sentit, tothom va estar d'acord en que podia ser aquest l'eix vertebrador. En el tema dels criteris d'empadronament es va arribar a l'acord que haurien de ser comuns a tots els municipis, de manera que es facilités l'empadronament.

D'altra banda es coincideix en la idoneïtat d'obrir l'acollida a la immigració interna, encara que tenint més cura de les necessitats d'acollida específiques dels estrangers amb serveis específics, si és necessari.

Finalment es parla d'establir límits, quant a la durada de l'acollida, que podria ser de 2 anys des de l'arribada de la persona nouvinguda, amb la possibilitat d'allargar-se en els casos més complexos.

3.2 Continguts de l'acollida.

Un dels subgrups apunta la necessitat que tota la formació que s'imparteix en l'acollida, estigui homologada i que es pugui acreditar l'assoliment d'aquests continguts. Aquesta idea es compartida per la resta de grups que també es defineixen en la mateixa opinió. Tanmateix, s'assenyala la necessitat d'adaptar els horaris, per tal que aquesta formació sigui compatible amb l'horari laboral.

Es remarca la importància d'aquesta flexibilitat horària, especialment en els cursos de català, de la mateixa manera que s'hauria de reduir el mínim d'alumnes per grup, per tal d'adaptar-lo a la realitat territorial.

Els continguts mínims que tothom està d'acord que s'haurien d'impartir són; coneixement de la llengua, assessorament laboral i jurídic, formació en valors, normes de convivència i valors democràtics. Referent a la formació específica per la recerca de treball; elaboració de currículums, funcionament d'un contracte, drets i obligacions del treballador.

També s'apunta la importància d'aprofundir en el coneixement del territori així com en el coneixement dels serveis i recursos. Aquesta idea es reforça amb l'aportació d'un dels grups de la necessitat d'elaborar guies d'acollida amb diferents idiomes que inclogui un catàleg de serveis actualitzats.

Una de les aportacions que resulta important per a tots els grups, és la importància d'introduir dins dels continguts la igualtat de gènere.

Referent a les informacions a impartir, s'apunta com a eina de comunicació efectiva, la informació personalitzada mitjançant les oficines d'atenció al ciutadà. En aquest sentit, els assistents també assenyalen la necessitat de reforçar l'acollida a través de les entitats, mitjançant la col·laboració entre aquestes i els ens locals. De la mateixa manera també creuen que s'hauria d'estendre l'acollida a les empreses.

3.3 Els prestadors dels serveis.

En arribar a aquest punt, el consens es clar. Tots els participants veuen com a màxim prestador del servei d'acollida els ens locals. Per tant, aquests en són els màxims responsables, però hi cap la possibilitat de conveniar aquesta acollida amb les entitats.

Paral·lelament, es demana una major coordinació entre la Generalitat i tots els agents socials que puguin intervenir, així com també una major definició en les tasques de cada part.

D'altra banda, també es destaca la necessitat d'establir referents autòctons que visquin al territori i que poden servir com interlocutors alhora de trametre les informacions d'acollida.

Per tal de fer front a aquestes despeses, els participants al taller demanen més recursos, així com garantir-ne la continuïtat. També manifesten que s'hauria de garantir l'arribada als municipis més petits, ja sigui a través dels propis ajuntaments o dels consells comarcals.

3.4 Els professionals.

En aquest apartat, tothom comparteix la idea de ressaltar com a professional de l'acollida, els agents d'acollida autòctons. D'altra banda, en cas necessari aquesta figura s'hauria de complementar amb un professional de la mediació.

Referent al ventall de professionals que intervenen en l'acollida, els assistents destaquen també el paper dels traductors i dinamitzadors d'origen, incidint en què són figures que s'haurien de potenciar. També s'assenyala que no s'ha d'oblidar el paper que juguen les associacions d'immigrants del territori.

Un dels assistents destaca el treball que des del Consorci de Normalització Lingüística s'està fent en aquest sentit i remarca que cal tenir present el paper d'aquests tècnics i d'aquells altres tècnics que des d'altres serveis, ja estan fent acollida. Aquesta aportació és ben rebuda per la resta del grup.

Els participants consideren que les Oficines d'Atenció al Ciutadà, haurien de comptar amb aquests professionals de la diversitat, degudament formats, i conclouen que aquesta formació continuada s'ha d'impartir des de la administració.

Per últim, també es demana que els tècnics en polítiques migratòries tinguin una dedicació a jornada complerta, per tal que el seu treball pugui arribar als municipis més petits.

3.5 Nous serveis.

Una idea compartida per tothom, a la que s'ha fet esment anteriorment, és que la formació i reciclatge dels professionals de la diversitat s'ha d'impartir des de la Secretaria per a la Immigració.

En aquest debat, va sortir la idea que de seguida va ser compartida per la resta dels participants, de crear un observatori sobre la immigració que estudiï tot el que pugui fer referència a aquest fenomen, amb un òrgan encarregat de difondre aquesta informació als territoris.

També es fa esment en la necessitat, que des de la Secretaria per a la Immigració es treballi per fomentar la sensibilització autòctona envers el fenomen de la immigració i el coneixement de les diferents cultures.

Una altra de les tasques que s'assenyala com a important és la d'orientar i donar més suport a les empreses que imparteixen formació ocupacional.

Com a últim punt, alguns participants mostren la seva preocupació per la lentitud en els tràmits administratius dels estrangers i destaquen la importància de descentralitzar competències per tal d'agilitar aquests tràmits.

4. APORTACIONS LITERALS DELS GRUPS DE TREBALL

A continuació, es transcriuen, de forma literal, les aportacions escrites pels participants durant la sessió de treball agrupades per àmbits temàtics.

Titulars del dret al servei de l'acollida

- Les persones nouvingudes sense tenir en compte la seva situació legal i administrativa.
- Cal marcar un termini de 2 anys des de l'arribada de la persona nouvinguda.
- Persones nouvingudes d'altres països, sense tancar la porta o excloure gent amb una/es necessitats semblants.
- Establiment de criteris únics per tots els municipis, en empadronament.
- Acollida per tothom independentment de la situació regular administrativa.

- Cal incloure la immigració interna de l'Estat però tenint més cura dels immigrants de fora.
- Ha de ser un dret universal sense fer distincions entre immigració interna i externa.
- Cal que la definició sigui més específica: immigrants irregulars, procés de regularització, contingent, mobilitat interna de la població del país, retornats nacionals

Continguts de l'acollida

- Cursos de Català: homologats, en horaris que facilitin la jornada laboral.
- Accions de formació referent a valors i normes de convivència.
- Més precisió en els continguts.
- Inserció laboral: contractes, currículum, legislació laboral, drets/obligacions.
- Organització del territori i coneixement dels serveis.
- Elaboració de les guies d'acollida amb diferents idiomes i sessions informatives.
- Col·laboració entre ens locals i entitats.
- Definició de les funcions dels professionals.
- Informació personalitzada : oficina d'atenció al ciutadà.
- Igualtat de gènere.
- Assessorament jurídic i laboral.
- Formació de formadors dins les empreses

Prestadors dels serveis

- Millor definició de qui a de fer què.
- Continuitat en els pressupostos.

- Seguretat a Ajuntaments i Consells Comarcals.
- Referents Autòctons dels Territoris.
- Consorci Normalització Lingüística.
- Els Ens locals com a màxims prestadors amb la possibilitat de conveniar amb les entitats.
- Ajuntaments i Consells Comarcals (tenint en compte la problemàtica dels municipis petits).
- Problemàtica dels ràtios de població : criteris adaptats a la realitat territorial.
- La Generalitat i resta d'agents socials coordinats.

Professionals de gestió de la diversitat

- Agents d'Acollida dels països d'origen.
- Autòctons amb coneixements del terreny, recolzament mediador.
- Associacions d'immigrants.
- Oficina d'Atenció al Ciutadà amb professionals formats en el tema.
- Tècnics de Polítiques Migratòries.
- Traductors
- Mediadors
- Dinamitzadors d'Origen.
- Tècnics CNL
- Formació permanent des de la SIM dels professionals de la diversitat

Nous serveis de les polítiques d'immigració de la Generalitat

- Implicació i suport a les empreses en la formació ocupacional que facin les mateixes empreses.
- Crear un òrgan observatori i derivació de tota la nova informació referent als immigrants.
- La implicació de la societat d'acollida. Sensibilització i Coneixement.
- Descentralització de les Delegacions de Govern i possibilitat d'aquestes per agilitzar els tràmits laborals.

5. PARTICIPANTS

Les 32 persones que assistiren a la jornada ho feren en representació d'aquestes 22 institucions:

- Ajuntament de Castell del Mur
- Ajuntament de la Conca de Dalt
- Ajuntament de Pont de Suert
- Ajuntament de Puigcerdà
- Ajuntament de Sort
- Ajuntament de Tremp
- Ajuntament de Talarn
- Ajuntament de Vielha e Mijaran
- Ajuntament de Vilaller
- Ajuntament d'Organyà
- Consell comarcal Alt Urgell
- Consell comarcal de l'Alta Ribagorça
- Consell comarcal de La Cerdanya
- Consell comarcal del Pallars Jussà
- Consell comarcal del Pallars Sobirà

- Conselh Generau d'Aran
- Departament d'Educació
- Departament de Salut Alt Pirineu
- Institut Català de les Dones
- Consorci de Normalització Lingüística
- Secretaria de Joventut
- Serveis Territorials del departament d'Acció Social i Ciutadania